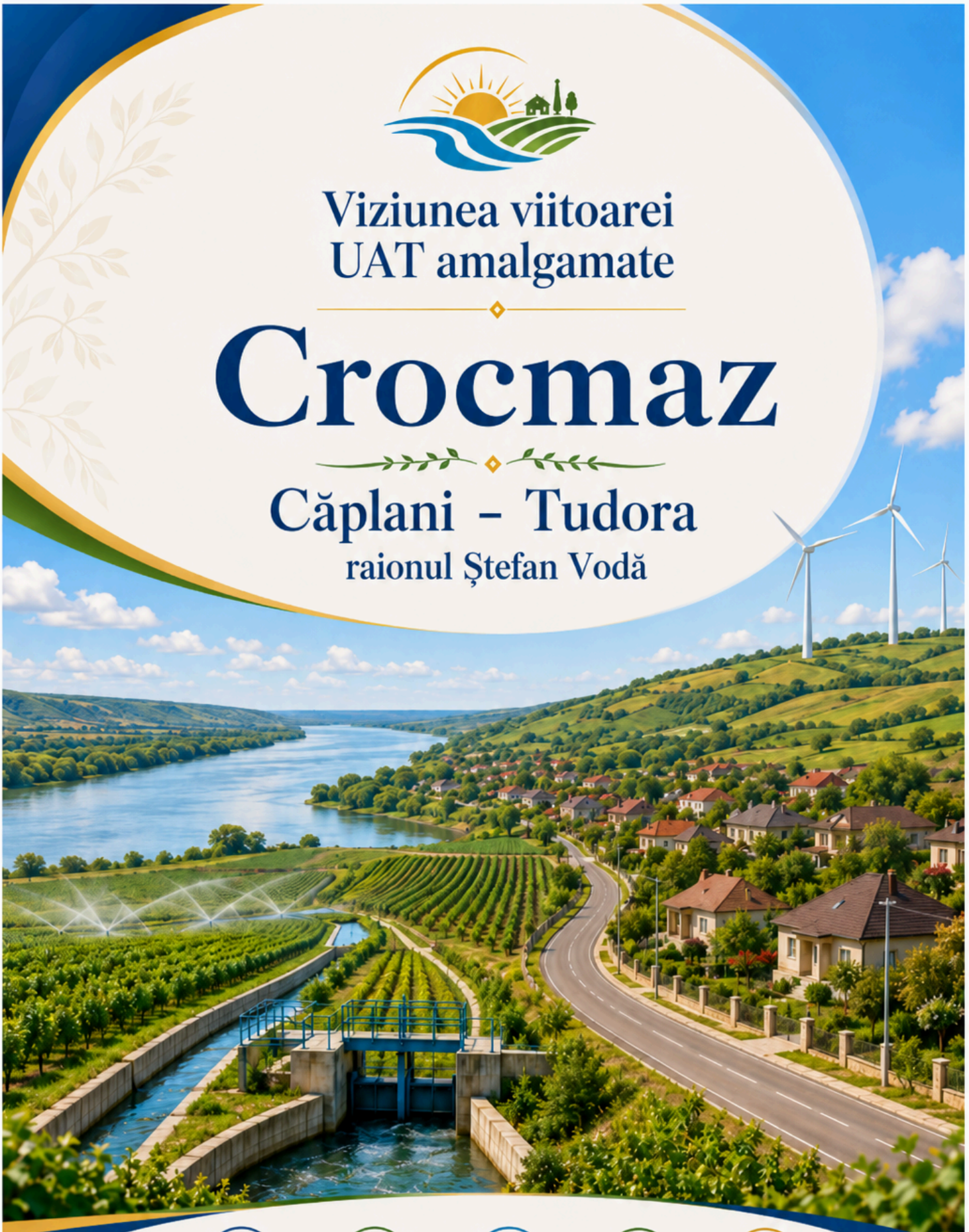
Viziunea viitoarei UAT amalgamate

Crocmaz

Căplani – Tudora

raionul Ștefan Vodă

COOPERARE ÎNTRE COMUNITĂȚI

AGRICULTURĂ DURABILĂ

APĂ PENTRU VIITOR

ENERGIE VERDE

COMUNITĂȚI PROSPERE

Ideea principală

Noua UAT trebuie să fie mai puternică, dar să nu fie mai departe de oameni. Fiecare sat trebuie să rămână vizibil în plan și să primească măsuri clare.

Cuprins

Nr.	Capitol
1	Profilul viitoarei UAT și punctul de pornire
2	Harta serviciilor publice pe scurt
3	Cele 3 probleme comune ale viitoarei UAT
4	Nevoi prioritare pe localități
5	Bani, proiecte și pași de lucru
-	Concluzie generală și surse utilizate

Notă pentru GLC

Documentul este un draft al viziunii. Datele și formulările pot fi completate după discuții publice și după validarea finală de către membrii Grupului Local Comun.

CAPITOLUL 1. Profilul viitoarei UAT și punctul de pornire

Crocmaz, Căplani și Tudora sunt trei sate apropiate din raionul Ștefan Vodă. Fiecare sat are istoria lui, oamenii lui, instituțiile lui și problemele lui. Viziunea nu trebuie să șteargă aceste diferențe. Ea trebuie să arate cum pot lucra satele împreună.
Amalgamarea are sens doar dacă aduce servicii mai bune, drumuri mai bune și mai multe șanse de finanțare. Oamenii trebuie să simtă că primăria comună îi ajută, nu că îndepărtează de administrație.

Datele de mai jos sunt date de lucru. Ele trebuie verificate de GLC înainte de aprobarea versiunii finale.

Localitate	Populație	Gospodării	Ce trebuie avut în vedere
Crocmaz	1755 locuitori	1 200 gospodării	Drumuri, apă, salubrizare, lumină, potențial cultural și turistic
Căplani	1 971 locuitori	1 159 gospodării	Drumul spre R30, drumuri locale, apă, canalizare, CUPS, OMF, centru pentru vârstnici
Tudora	1330 locuitori	806 gospodării	Drumul Tudora-Crocmaz, drumuri locale, canalizare, iluminat, servicii culturale, sportive, sociale și turism pe Nistru

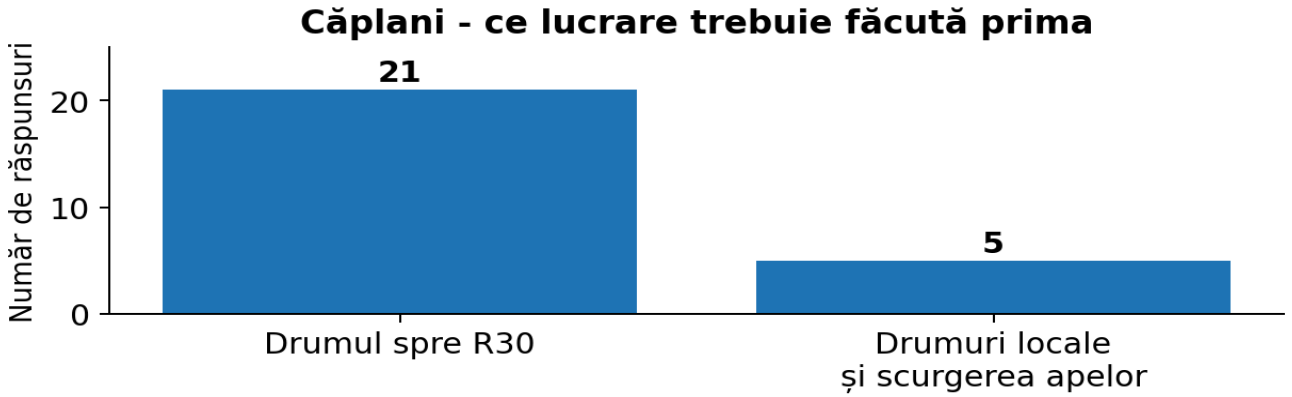
Viziunea pe scurt până în anul 2031

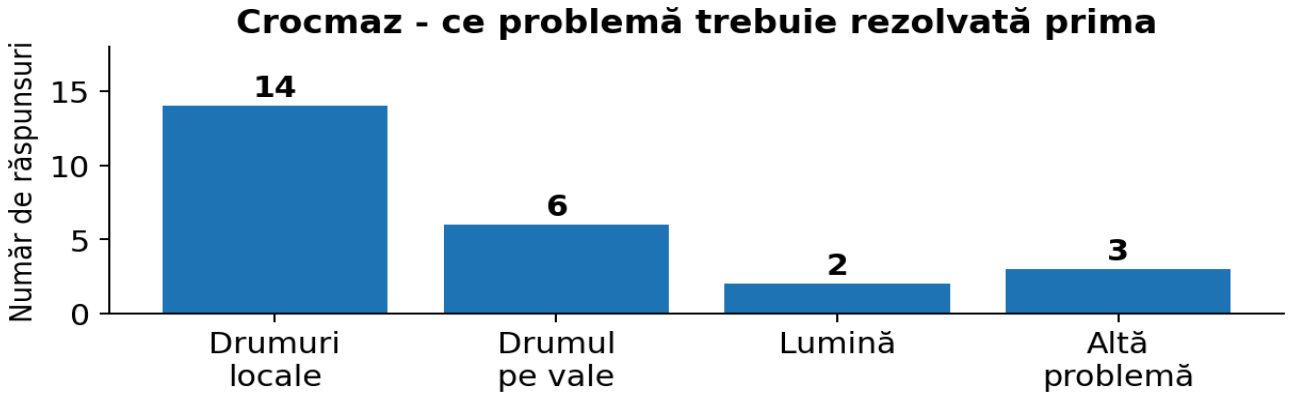
Formulare simplă

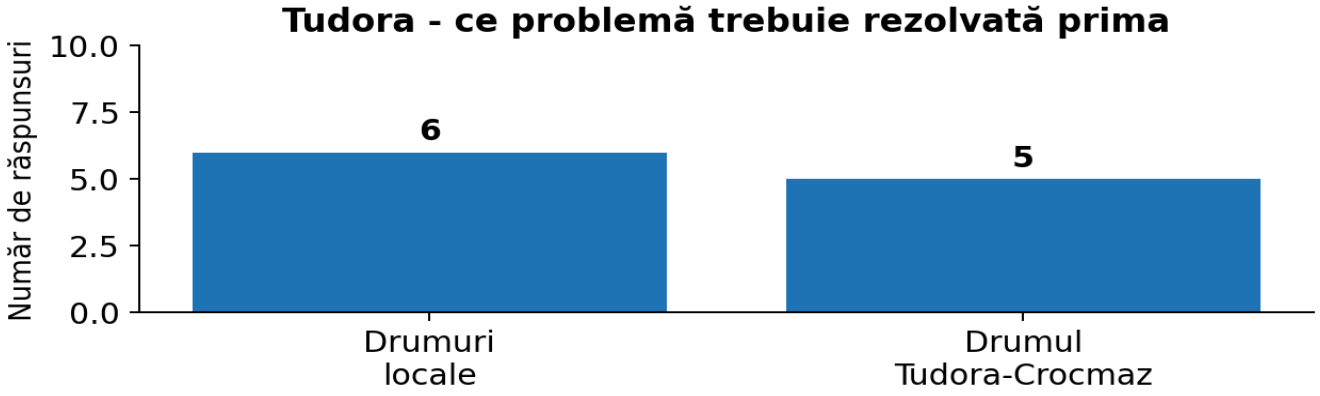
Până în anul 2031, Crocmaz, Căplani și Tudora devin o UAT rurală mai puternică. Satele sunt legate prin drumuri mai bune. Apa, canalizarea, salubrizarea și iluminatul sunt planificate împreună. Serviciile de bază rămân aproape de oameni. Fiecare sat își păstrează identitatea, instituțiile importante și locul său în planul comun.

Principii de lucru

- Niciun sat nu trebuie să piardă serviciile de bază după amalgamare.
- Investițiile se aleg după nevoile oamenilor, nu după presiuni de moment.
- Fiecare sat trebuie să aibă cel puțin două măsuri clare în planul de acțiuni.

Proiectele mari se pregătesc împreună, pentru a atrage bani din afara bugetului local.

CAPITOLUL 2. Harta serviciilor publice pe scurt

Acest capitol nu intră în multe detalii. Scopul lui este să arate ce servicii există și ce trebuie păstrat aproape de oameni. Harta serviciilor va fi completată separat, dacă GLC va decide că este nevoie de o anexă tehnică.

Regulă simplă

Nu mutăm totul într-un singur loc. Organizăm mai bine serviciile. Oamenii trebuie să știe unde se adresează și ce primesc în satul lor.

Domeniu	Ce există	Ce păstrăm aproape de oameni
Administrație	Primărie, secretarul Consiliului local, specialist în perceperea fiscală, CUPS în Căplani, posibil ghișeu în fiecare sat	Punct de acces sau audiențe în fiecare sat. Modernizarea CUPS-ului în s. Căplani, Amenajarea CUPS în s. Tudora și s. Crocmaz.
Educație și tineret	Grădinițe, gimnazii, biblioteci, activități sportive. În Crocmaz și Căplani există activități legate de școala sportivă. În Tudora există activități pentru copii și tineri.	Instituțiile pentru copii se păstrează și se modernizează treptat.
Sănătate și social	Crocmaz are centru de sănătate. Căplani are OMF și centru de plasament pentru vârstnici. Tudora are OMF, AO Empatie, CONCORDIA și Centrul UNITATE.	Medicul, asistentul social și sprijinul pentru copii și vârstnici trebuie să rămână aproape.
Cultură și turism	Case de cultură, biblioteci, muzeu la Crocmaz, Porțile Raiului la Căplani, pensiune și potențial turistic la Tudora.	Evenimente comune, promovarea produselor locale și turism rural.
Servicii comunale	Apă, canalizare parțială la instituții, salubrizare cu nevoi diferite, iluminat și drumuri.	Serviciile se planifică împreună, dar lucrările se fac pe etape în fiecare sat.

Observații importante din GLC

- La Căplani trebuie menționat Centrul turistic Porțile Raiului.
- La Căplani funcționează un centru de plasament pentru vârstnici cu aproximativ 30-35 de locuri. De verificat de GLC.
- La Tudora trebuie menționate CONCORDIA Empatie, Centrul de zi pentru copii UNITATE.
- Pentru apă și servicii comunale, GLC a propus o coordonare comună. Forma exactă trebuie decisă de GLC.

CAPITOLUL 3. Cele 3 probleme comune ale viitoarei UAT

Din documentele locale, din completările membrilor GLC și din chestionarele primite reies trei probleme comune. Ele trebuie să stea în centrul Viziunii. Celelalte domenii rămân importante, dar aceste trei teme trebuie explicate cel mai clar oamenilor.

1. Drumuri și acces	2. Apă, canalizare și deșeuri	3. Servicii aproape
Drumuri locale Drumul de acces Căplani-R30 Drumul G114 Crocmaz-Tudora	Apă bună Canalizare și epurare Salubrizare și curățenie	CUPS și ghișee Audiențe în sate Sprijin pentru copii și vârstnici

Ce spun chestionarele online

Pentru redactarea acestei versiuni au fost analizate chestionarele primite pentru Crocmaz, Căplani și Tudora. Rezultatele arată că în toate cele trei sate drumurile sunt problema cea mai des indicată. La Căplani, răspunsurile confirmă clar prioritatea drumului de ieșire spre R30. Opiniile despre cooperarea dintre sate sunt împărțite: 11 răspunsuri sunt pozitive, 9 sunt negative și 6 nu pot aprecia.

Localitate	Răspunsuri	Problema cea mai des menționată	Poziția față de amalgamare
Crocmaz	25 răspunsuri	20 din 25 răspunsuri indică drumurile. 14 răspunsuri se referă la drumurile locale. 6 răspunsuri se referă la drumul național pe partea de vale.	19 persoane au răspuns Da la amalgamare. 6 persoane nu au putut aprecia.
Căplani	26 răspunsuri	21 din 26 răspunsuri indică asfaltarea drumului de ieșire spre R30. 5 răspunsuri indică drumurile din sat și scurgerea apelor.	13 persoane au răspuns Da. 11 persoane au răspuns Nu. 2 persoane nu au putut aprecia.
Tudora	11 răspunsuri	Toate răspunsurile se referă la drumuri. 6 răspunsuri indică drumurile locale. 5 răspunsuri indică drumul Tudora-Crocmaz.	7 persoane au răspuns Da la amalgamare. 3 persoane au răspuns Nu. 1 persoană nu a putut aprecia.

Problema comună 1. Drumuri și acces între sate

Drumurile sunt problema cea mai clară. Oamenii vor să poată merge mai ușor la primărie, la medic, la școală, la piață, la rude și la muncă. Pentru viitoarea UAT sunt două drumuri care trebuie puse în față: drumul Căplani până la R30 și drumul G114 Crocmaz-Tudora. Chestionarul din Căplani confirmă această prioritate: 21 din 26 de răspunsuri cer asfaltarea drumului de ieșire spre R30.

- se face lista sectoarelor cele mai rele din fiecare sat
- se pregătește documentația pentru drumurile importante
- se repară pe etape drumurile care duc spre instituții, medic, școală, cimitir, piață și trasee regionale

Problema comună 2. Apă, canalizare, deșeuri și iluminat

Apa există în toate cele trei sate, dar sistemele trebuie întreținute și modernizate. Canalizarea rămâne o problemă mare. În multe gospodării nu există canalizare, iar apele uzate pot afecta sănătatea oamenilor și mediul. Salubrizarea trebuie organizată mai bine, cu reguli comune și cu pregătire pentru serviciile regionale de gestionare a deșeurilor.

- se verifică starea rețelelor de apă
- se pregătesc proiecte de canalizare și epurare
- se organizează colectarea deșeurilor și se reduc gunoiștile neautorizate
- se extinde iluminatul în zonele întunecate și periculoase

Problema comună 3. Servicii aproape de oameni

Oamenii acceptă mai ușor schimbarea dacă știu că nu vor pierde accesul la servicii. De aceea, viitoarea UAT trebuie să aibă puncte locale de acces, audiențe în fiecare sat și informare clară.

- CUPS în toate trei sate și ghișeu local unde este posibil
- program de audiențe în toate satele
- sprijin pentru copii, vârstnici, persoane cu dizabilități și familii vulnerabile
- păstrarea instituțiilor importante din fiecare sat

CAPITOLUL 4. Nevoi prioritare pe localități

Viziunea comună trebuie să fie clară pentru fiecare sat. Nu este suficient să spunem că toate localitățile vor avea de câștigat. Fiecare sat trebuie să vadă două nevoi prioritare și primele măsuri posibile.

Crocmaz

Nevoie prioritară	De ce este importantă	Primele măsuri
1. Drumuri locale și drumul pe partea de vale	Chestionarul arată că oamenii pun drumurile pe primul loc. Satul este pe pantă, iar ploile strică drumurile și fac deplasarea grea.	Lista sectoarelor critice. Reparații pe etape. Soluții pentru scurgerea apelor de pe drumuri. Pregătirea proiectelor pentru drumurile importante.
2. Canalizare, salubrizare și iluminat	Calitatea vieții depinde de apă, canalizare, curățenie și lumină pe străzi. Lipsa canalizării și colectarea slabă a deșeurilor afectează sănătatea și imaginea satului.	Proiect pentru canalizare. Organizarea colectării deșeurilor. Platforme de gunoi. Iluminat pe străzile întunecate.

De păstrat și de valorificat în Crocmaz

Centrul de sănătate, școala sportivă, muzeul, casa de cultură, tradițiile, Nistrul, agricultura și potențialul turistic trebuie să rămână parte vizibilă a planului comun.

Căplani

Nevoie prioritară	De ce este importantă	Primele măsuri
1. Drumul de acces până la R30 și drumurile locale	Chestionarul confirmă prioritatea: 21 din 26 de respondenți cer asfaltarea drumului de ieșire spre R30. Oamenii vor acces mai sigur la traseul național, inclusiv pe timp de ploaie și iarnă.	Finalizarea drumului spre R30. Lista drumurilor locale de reparat. Soluții pentru scurgerea apelor. Pregătirea proiectelor și identificarea surselor de bani.
2. Canalizare, servicii locale și sprijin social	Strategia locală și completările GLC arată că trebuie păstrate serviciile din sat: CUPS, OMF, instituțiile locale și sprijinul pentru vârstnici. Canalizarea și epurarea rămân probleme importante.	Menținerea CUPS sau a ghișeului local. Audiențe periodice. Proiect pentru canalizare și epurare. Sprijin pentru centrul de plasament pentru vârstnici.

De păstrat și de valorificat în Căplani

Căplani are poziție bună spre trasee și frontieră. Chestionarul arată că drumul spre R30 este văzut ca o condiție pentru acces, investiții și dezvoltare. Trebuie valorificate serviciile locale, agricultura, comerțul, Centrul turistic Porțile Raiului și colaborările cu localitățile vecine. Datele despre centrul pentru vârstnici se verifică de GLC.

Tudora

Nevoie prioritară	De ce este importantă	Primele măsuri
1. Drumul Tudora - Crocmaz și drumurile locale	Chestionarul arată clar că drumul spre Crocmaz este legat de accesul la viitoarea primărie. Drumurile locale sunt importante pentru viața de zi cu zi.	Proiect pentru drumul G114 Crocmaz-Tudora. Reparații pe etape la drumurile locale. Prioritate pentru accesul spre servicii, școală, medic și trasee.
2. Canalizare, iluminat și servicii sociale	Tudora are apă și salubrizare, dar canalizarea lipsește la gospodării, iar iluminatul este redus. Satul are și servicii sociale importante care trebuie sprijinite.	Proiect pentru canalizare și epurare. Extinderea iluminatului. Sprijin pentru Empatie, CONCORDIA, Centrul UNITATE, OMF și activități pentru copii și vârstnici.

De păstrat și de valorificat în Tudora

Tudora are Nistrul, poziție spre Palanca, pensiune, GAL, antreprenori locali, servicii sociale și potențial turistic. Acestea pot ajuta întreaga UAT, nu doar satul Tudora.

Sinteză simplă

Localitate	Nevoia 1	Nevoia 2
Crocmaz	Drumuri locale și drum pe partea de vale	Canalizare, salubrizare și iluminat

Căplani	Drumul de acces la R30, drumuri locale și scurgerea apelor	Canalizare, servicii locale și sprijin social
Tudora	Drumul Tudora-Crocmaz și drumuri locale	Canalizare, iluminat și servicii sociale

CAPITOLUL 5. Bani, proiecte și pași de lucru

Banii disponibili după amalgamare nu vor rezolva toate problemele dintr-o dată. De aceea, trebuie ales un drum echilibrat. O parte din bani trebuie folosită pentru lucrări mici și vizibile. O altă parte trebuie păstrată pentru proiecte mari și pentru contribuția locală la finanțări mai mari.

Regula de bază

Nu cheltuim toți banii pe lucrări mici. Nu blocăm toți banii în proiecte care nu se văd ani la rând. Facem și lucruri rapide, și pregătim proiecte mari.

Împărțire orientativă a banilor

Domeniu	Pondere	Ce poate include
Proiect mare comun	35%	Contribuție locală pentru drumuri importante, canalizare, epurare sau salubrizare comună
Drumuri și acces	25%	Drumuri locale, Drumurile de acces Căplani - R30, G114 Crocmaz - Tudora, acces spre instituții
Apă, canalizare, deșeuri și iluminat	20%	Proiecte tehnice, lucrări pe etape, platforme de deșeuri, extinderi de iluminat
Servicii aproape, social, cultură și tineret	10%	CUPS sau ghișeu, audiențe, dotări mici, centre pentru copii și vârstnici, case de cultură
Proiectare, avize și comunicare	10%	Studii, devize, expertize, cereri de finanțare, informarea oamenilor

Procentele sunt orientative. Sumele în lei se completează după calculul final al stimulentelor și după decizia GLC.

Măsuri vizibile în primii ani

Localitate	Primele măsuri posibile
Crocmaz	Reparații punctuale de drumuri. Iluminat pe străzi întunecate. Pași pentru salubrizare și canalizare.
Căplani	Finalizarea drumului de acces Caplani - R30. Reparații pe drumuri locale. Amenajarea scurgerilor de apă. Păstrarea CUPS și sprijin pentru serviciile sociale.
Tudora	Pregătirea drumului G114 Crocmaz-Tudora. Reparații locale. Iluminat. Sprijin pentru centrele sociale (Concordia si Unitate)

Pași de lucru pentru primul an

1. GLC verifică datele de populație, gospodării, apă, canalizare, salubrizare, iluminat și drumuri.
2. GLC confirmă concluziile chestionarului Căplani și discută poziția împărțită a respondenților față de amalgamare.
3. Se face lista drumurilor prioritare din fiecare sat.

4. Se aleg câte 2-3 măsuri vizibile pentru fiecare localitate.
5. Se pregătesc proiectele mari pentru finanțare externă.
6. Primăria comunică public ce se face, când se face și din ce bani.

Surse posibile de bani

- stimulentele financiare pentru amalgamare
- bugetul local al viitoarei UAT
- Fondul Rutier și programe naționale pentru drumuri
- Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală
- ADR Sud și programe regionale
- Fondul Ecologic și programe de mediu
- programe europene structurale, de preaderare și transfrontaliere
- GAL Valea Nistrului de Jos, parteneri externi și ONG-uri
- Cluster turistic local ”Perla Nistrului”.
- Parcul Național Nistrul de Jos extins pina in viitoarea UAT amalgamata
- contribuții ale agenților economici pentru proiecte locale
- Agentia de Dezvoltare Intercomunitara in regiune (Palanca - Purcari, inclusiv Căplani)

Concluzie generală

Viziunea Crocmaz-Căplani-Tudora trebuie să fie simplă și ușor de explicat. Oamenii trebuie să înțeleagă ce se schimbă, ce rămâne în satul lor și ce se poate face mai bine împreună. Cele trei probleme comune sunt clare: drumuri mai bune, apă și canalizare cu salubrizare mai bună, servicii aproape de oameni. Fiecare sat are două nevoi prioritare, iar acestea trebuie să apară clar în planul de acțiuni.

Noua UAT va fi credibilă dacă fiecare sat vede rezultate. Unele rezultate pot fi mici și rapide. Altele vor cere proiecte mari și finanțare din exterior. Important este ca oamenii să vadă că planul este echilibrat și că nicio localitate nu este lăsată pe dinafară.

Surse utilizate

- Documentul de lucru Viziunea viitoarei UAT Crocmaz-Căplani-Tudora, versiunea încărcată pentru redactare.
- Strategia de Dezvoltare Comunitară a localității Crocmaz pentru anii 2021-2026.
- Strategia de Dezvoltare Comunitară a satului Căplani pentru anii 2023-2028.
- Strategia de Dezvoltare Comunitară a localității Tudora pentru anii 2024-2029.
- Chestionarul online Crocmaz - răspunsuri primite.
- Chestionarul online Tudora - răspunsuri primite.
- Chestionarul online Căplani - răspunsuri primite.
- Completările introduse de membrii GLC în documentul de lucru.
- Ghidul pentru Faza I a amalgamării voluntare și cadrul legal aplicabil.